

TRATTEN

INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

CENTRALA MÖDRAHÄLSOVÅRDEN
REGION VÄRMLAND
MARS 2025

Innehåll

Pessar	s 03
Bäckenbottenstatus	s 03
Vårdrutiner	s 03
Formulärtjänst	s 04
Utbildning Urinremsa manuell metod	s 05
Nollseparation - Obruten Hud mot hudkontakt	s 06
Mitt vaccin	s 06
Receptfria läkemedel vid allergiska besvär	s 07
Graviditetsregisret	s 07
Beslutsärende Arbetsväxla prolapsbyten från allmänläkare till barnmorska	s 08
SIP - Samordnad individuell plan som verktyg för att samverka	s 09
Aktuellt om amning	s 10
Kalendarium	s 11

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna

Ansvarig utgivare: Maria Heggen, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till Centrala mödrahälsovården i Värmland:

Tora Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se

010-831 70 03

Maria Heggen, Samordningsbarnmorska maria.heggen@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39

652 30 Karlstad

010-831 67 06

1177.se/varmland • vardgivarwebben • regionvarmland/intranatet.se

Pessar

Har fått frågor gällande pessar – Lite kort information här och för ytterligare information se [VÅR-24626 Antikonception](#)

Finns i Sverige att tillgå i form av vaginalpessar.

Det finns tre olika vaginalpessar: **Singa**, **Milex** och **Caya**, samtliga är tillverkade i silikon.

För samtliga pessar rekommenderas det att de provas ut. Utprovning görs av barnmorska eller läkare.

Pessar ska användas tillsammans med Pessargel.

Utprovningspessar är **endast engångs** och ska **inte** diskas för att användas på fler patienter.

Utprovningsställ samt pessar och pessargel beställs via mail, order@solann.se

När ni behöver påfyllning av utprovningspessar av enskilda storlekar beställer ni det hos order@solann.se

Enligt ”Lag (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet med mera ”ska preventivmedel som utlämnas i samband med rådgivning vara kostnadsfri för kvinnan. Efter utprovning beställer ni via order@solann.se

Ytterligare information finns på solann.se

/Maria

Bäckenbottenstatus

När vi träffats på verksamhetsdialoger var ni flera som önskade gå med Fysioterapeut för att lära er mer om b-botten undersökning

Ni som känner behov kan höra av sig till mig så förmedlar jag kontakten vidare till Helena (Fysioterapeut)

/Maria

Vårdrutiner

Dessa vårdrutiner har i dagarna publicerats och gäller samtliga arbetet med prolaps. Vi kommer att belysa dessa den 2/4 på BMM-dagen.

[GRB-27987-v.1.0 Delprocess benign gynekologi- Behandla prolaps](#)

[VÅR-14077-v.3.0 Samarbetsdokument Kvinnosjukvården-Allmänmedicin-Barn-unga och familjehälsa](#)

[VÅR-30838-v.1.0 Prolaps och defektläkt förlossningsskada](#)

[INS-31129-v.1.1 Ringkontroll på BMM vid prolaps](#)

/Tora

Formulärtjänst

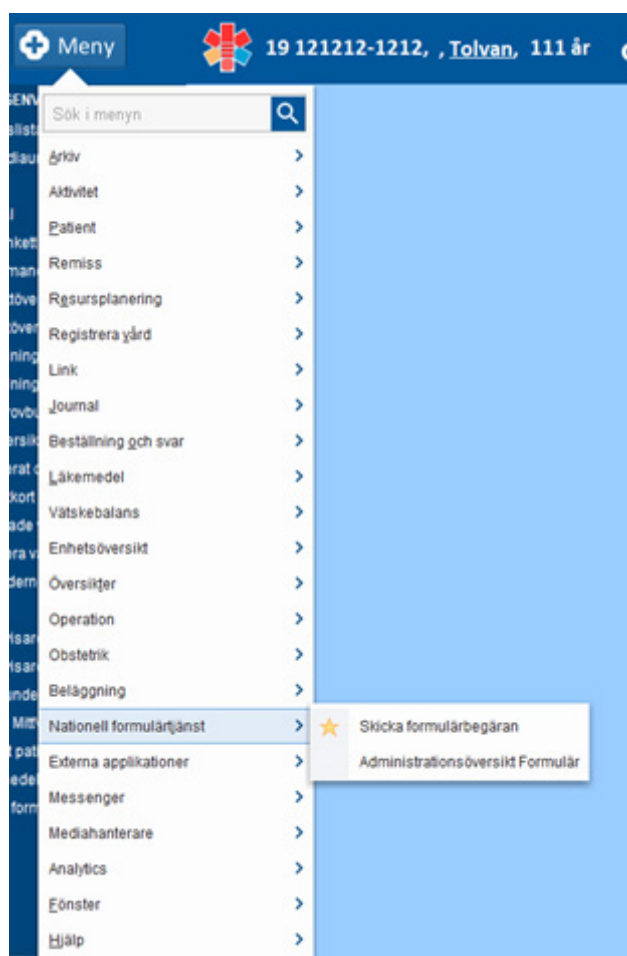
I samband med Verksamhetsdialoger har vi informerat om möjligheten att innan Hälsosamtal/Inskrivning skicka AUDIT, DUDIT och Levnadsvanefrågor via 1177 som efter att formuläret är besvarat syns i journalen under "Patientens besvarade formulär 1177"

Här kommer en "bruksanvisningen" hur ni går tillväga

Gör enligt följande i Cosmic:

Under Meny:

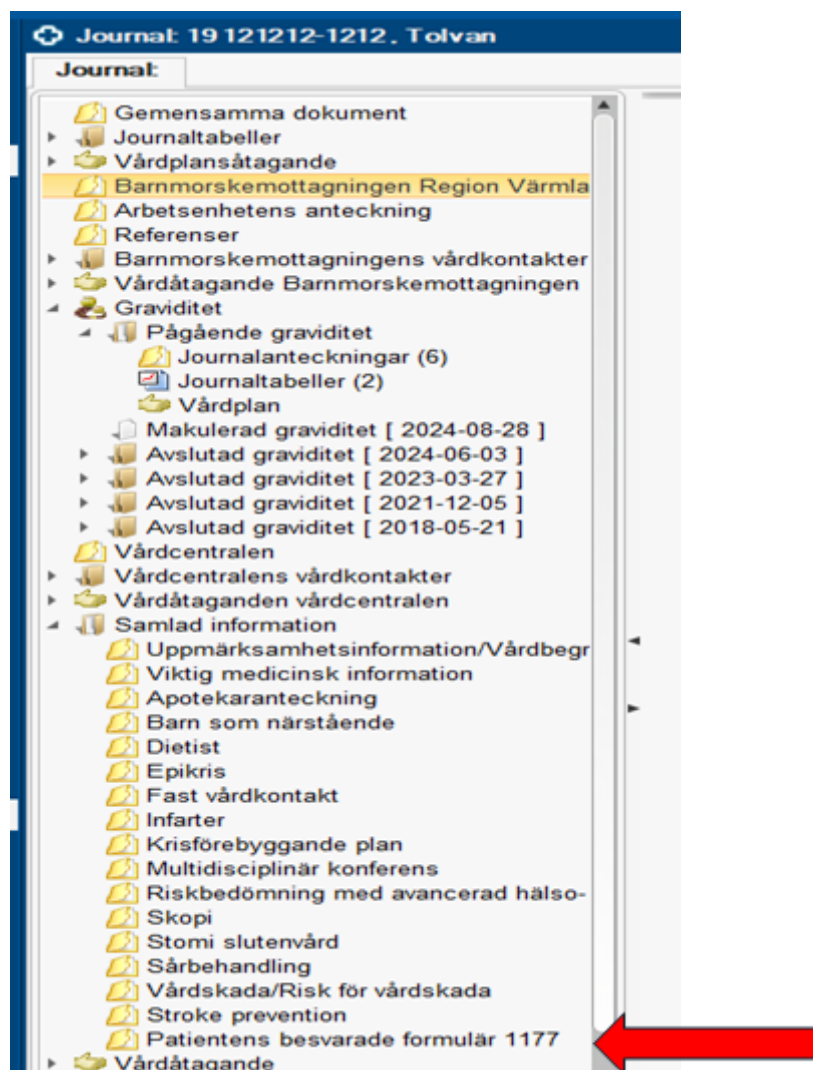
- Välj Nationell formulärtjänst
- Skicka formulärbegäran
- Välj det Formulär som är aktuellt
- Välj mellan vilka datum Formuläret kan besvaras av patient
- Klicka sen på Skicka

Formuläret kommer då till patientens 1177

Vid mottagningsbesöket:

- Välj Journal
- Patientens besvarade formulär 1177 - Det Ifyllda formuläret kan läsas där

/Maria

Utbildning Urinremsa manuell metod

Nu finns utbildningen **Patientnära analys, urintestremsa manuell metod** i Utbildningsplattformen. Alla som läser av urinstickor själva på mottagningarna ska göra denna utbildning.

[Patientnära analys, Urintestremsa manuell metod](#)

Ni behöver ca 1½ timme för utbildningen

/Maria

Nollseparation - Obruten Hud mot hudkontakt

Kvinnosjukvården och Barn- och ungdomsmedicin har en rutin kring [VÅR-17758 Noll-separation](#). Det finns en processgrupp som jobbar med detta. Definition av nollseparation är att barnet har legat hud mot hud med mamman/partnern under de första två timmarna.

I barnkonventionen artikel 9 framgår att barn inte ska skiljas från sina föräldrar, utom när det är nödvändigt för barnets bästa. Får mamma och barn vara tillsammans direkt efter förlossningen har de ökad fysisk och psykisk möjlighet till anknytning under de första timmarna och dagarna. Försenas kontakten kan det ömsesidiga samspelet och interaktionen störas.

I de lägen då barnet inte kan vårdas på mammans bröst är vårdplatsen hud mot hud hos partnern. Det allra bästa är om detta genomförs i närheten av mamman. Bra om föräldrarna är informerade om detta från BMM när de kommer till förlossningen - att de jobbar utifrån Nollseparation så de är förberedda och informerade om vad vinsterna för både förälder och barn är.

/Maria

Mitt vaccin

MittVaccin har uppdaterats och delvis fått ett nytt utseende

Vaccinationsflödet ”Starta vaccination” har blivit enklare.

- Vaccinationsinformation: Välj vaccination
- Hälsodeklaration: Välj utifrån vaccination.
- Vaccin : Välj vaccinsort. Fyll i dosnummer , administration, lokalisation
- Batchnummer: Välj av inlagt nummer.
- Signera : Allra längst ner på sidan

Vill ni göra som förut så finns det ett val ” Gamla vaccinationsflödet” strax under personöversikten när ni valt ”Starta vaccination”.

/Maria

Receptfria läkemedel vid allergiska besvär

Lathund för vårdpersonal i rådgivning. Rekommendationer för användning under graviditet och amning är sammanställda utifrån 1177, FASS och Janusmed fosterpåverkan.

[Pollenlathund.2025-2026.pdf](#)

Aktiv substans	Läkemedelsnamn	Dosering	Effekt inom	Åldersgräns	Graviditet	Amning
Tabletter/mixtur (mot besvär i både ögon och näsa)						
Cetirizin 10 mg	Cetirizin, Zyrlex	6-12 år: ½ tabl. x 2 > 12 år: 1 tabl. x 1	Cirka 1 timme	Från 6 år		OK
Desloratadin 5 mg	Desloratadin, Flynise Desloratadin oral lösning	1 tabl. x 1 6-11 år: 5 ml x 1 > 12 år: 10 ml x 1	30-60 min	Från 12 år Från 6 år	OK	OK
Ebastin 10 mg	Ebastin, Kestine (tablett + munsönderfallande tablett)	1-2 tabl. x 1	Cirka 1 timme	Från 12 år		
Fexofenadin 120 mg	Allegra, Altifex	1 tabl. x 1	Cirka 1 timme	Från 12 år	OK	OK
Loratadin 10 mg	Claritin Claritin oral lösning Loratadin	> 30 kg: 1 tabl. x 1 < 30 kg: 5 ml x 1 > 30 kg: 10 ml x 1 > 30 kg: 1 tabl. x 1	Cirka 1 timme	Från 6 år Från 6 år Från 12 år	OK	OK
Näspray * Nasala steroider ger lindring inom några timmar, maximal effekt inom 2-14 dagar vid regelbunden användning (se bipacksedel).						
Budesonid 32 µg/dos	Livcort, Desonix	2 spr. x 2 eller 4 spr. x 1 (dossänkning efter full effekt)	Några timmar*	Fån 6 år	OK	OK
Flutikason 50 µg/dos	Flutikason, Otrason	2 spr. x 1 (dossänkning efter full effekt)	Några timmar*	Från 12 år	OK	OK
Flutikason/azelastin 125/50 µg/dos	Dymista, Oriduo	1 spr. x 2	Cirka 15 min*	Från 18 år	OK	OK
Ipratropium 21 µg/dos	Rinivent	2 spr. x 2-3	Cirka 15 min	Från 18 år		OK
Levokabastin 50 µg/dos	Livostin, Livocab	2 spr. x 2	Cirka 15 min	Ingen	OK	OK
Mometason 50 µg/dos	Nasonex, Mometason, Orimox, Mommox	2 spr. x 1 (dossänkning efter full effekt)	Några timmar*	Från 18 år	OK	OK
Triamcinolon 55 µg/dos	Nasacort	2 spr. x 1 (dossänkning efter full effekt)	Några timmar*	Från 18 år	OK	OK
Ögondroppar ** Flaska utan konserveringsmedel. *** Maximal effekt efter några dagars regelbunden användning.						
Ketotifen 0,25 mg/ml	Zaditen	1 drp x 2	Cirka 15 min	Från 3 år	OK	OK
Levokabastin 0,5 mg/ml	Livostin	1 drp x 2 (kan ökas till 1 drp x 4)	Cirka 15 min	Ingen	OK	OK
Natriumkromoglikat 20 mg/ml, 40 mg/ml	Allgil, Lomudal (20 mg/ml) Lecrolyn sine** Lomudal (40 mg/ml)	1-2 drp x 4 1-2 drp x 2 (kan ökas till 1-2 drp x 4) 1-2 drp x 2	Cirka 15 min***	Ingen	OK	OK

Läkemedelskommittén i Region Värmland, terapigrupp receptfri egenvård

Gäller fr.o.m. mars 2025, längst t.o.m. februari 2026

/Helena

Graviditetsregistret

Sista dag för inmatning av individdata i graviditetsregistret är 2:a maj.
Börja gärna redan nu kontrollera gärna att uppföljningsregistreringarna är gjorda.

/Maria

Beslutsärende

Arbetsväxla prolapsbyten från allmänläkare till barnmorska

Områdeschefen beslutar

att arbetsuppgiften arbetsväxlas med nedanstående förutsättningar.

att antalet inskrivna gravida reduceras med 10 gravida per heltidstjänst /per år. 10 gravida motsvarar ca 105 besök per heltidstjänst och frigör då tid för barnmorskan att ta sig andra arbetsuppgifter såsom prolapsringbyte med tillhörande rådgivning. Barnmorskan på barnmorskemottagningen har redan åtagit sig ett större uppdrag för patientgruppen med vulvodyni sedan hösten 2024 då nya nationella riktlinjer kommit 2022. Barnmorskeresursen har i samband med detta tilläggsuppdrag inte justerats.

att i samband med arbetsväxling behöver en vådrutin för prolaps tas fram för att bibehålla patientsäkerheten och underlätta för invånaren när olika aktörer är inblandade. En sådan ska tas fram verksamhetsgemensamt av kvinnosjukvården, allmänmedicin och barn, unga familjehälsa.

att undantag görs för de patienter som kräver lyft då barnmorska på BMM inte har någon lyft och utför ensamarbete. Dessa behöver fortsatt kontrolleras av vårdcentral, allmänmedicin.

att besök för byte av prolapsring hos barnmorska beläggs med samma kostnad som när besöket görs på vårdcentral.

Sammanfattning av ärendet

Prolapsbyten kan med bibehållen patientsäkerhet arbetsväxlas från allmänläkare till barnmorska. Uppdraget för mödrahälsovården behöver i samband med detta ses över och därigenom fastställande av resurstilldelning, enligt ovan. Därtill behöver en utvärdering göras efter cirka ett år med anledning av att det reella behovet, dvs patientunderlaget är i dagsläget inte klarlagt. Således kan resursbehovet komma att behöva justeras på nytt.

/Nina Blomgren
Områdeschef

SIP - Samordnad individuell plan som verktyg för att samverka

SIP är ett verktyg för samverkan, som ger en samlad beskrivning av den enskildes pågående och planerade insatser, från socialtjänst- och hälso- och sjukvård samt andra aktörer. Vem som helst som i sin yrkesutövning inom socialtjänsten eller hälso- och sjukvården har uppmärksammat ett behov av samordning av insatser ska ta initiativ till att en samordnad individuell plan upprättas.

Den som tar initiativ och kallar till ett SIP-möte har också ett ansvar för att planera mötet. Detta görs tillsammans med den som mötet gäller. Planeringen kan innehålla, Syftet med mötet, Frågor som ska avhandlas, Vilka ska bjudas in. Det är också bra om detta framkommer i kallelsen.

Strukturerade möten blir ofta tryggare möten. I samband med att det hölls en digital utbildning om SIP skickades en mapp med Mötescirklar ut till alla mottagningarna. (En mapp per BVC/BMM.) Mötescirkeln är ett redskap som kan användas som ett hjälpmedel i SIP-mötet. Med hjälp av mötescirkeln får alla deltagare möjlighet att förbereda sig inför mötet. Mötescirkeln finns för SIP-mötets ordförande, Personal, Förälder.

På vårdgivarwebbens sida om samordnad individuell plan finns inte så mycket material gällande barn, unga och vårdnadshavare. På sidan om Uppdrag psykisk hälsa finner ni fliken SIP-möte med information om mötesprocess, mötescirklar och annat användbart.

[SIP-möte | Uppdrag Psykisk Hälsa](#)

Vi har tyvärr inga flera mötescirklar att skicka ut – så leta efter dessa på era mottagningar

SIP-Dokumentation

Ansvarig för att dokumentera SIP i Cosmic Link är den som kallat till SIP, ordförande för mötet. Se rutin:

[RUT-17810 Samordnad individuellt plan\(SIP\) med Cosmic Link](#)

[INS-16339 Samordnad Individuell Plan - Link](#)

I Cosmic ska ni också använda dokumentationsmallen ”**Sammanfattning av SIP dokumentation i Link**”

Här anges diagnoskod samt åtgärdskod se:

[INS 16758 Diagnos och åtgärds kod för barnmorskemottagningar i Värmland](#)

I utbildningsplattformen finns en SIP utbildning via Teams den 6 maj kl: 13.30-16.00 för de som känner att de behöver mer kunskap om SIP.

/Maria

Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

Familjecentralen i Säffle har startat upp ett projekt med amningsmottagning. De erbjuder amningskurser till blivande och nyblivna föräldrar, både digitalt och på plats i Säffle.

Erbjudandet gäller hela Värmland och är kostnadsfritt.

Deltagarna får anmäla sig till sin barnmorska eller BHV-sjuksköterska som i sin tur får mejla eller skriva Messenger i Cosmic till Marie Danielsson eller Benita von Essen.

Följande datum för amningskurser är planerade:

Digitalt via teams

8 maj kl 13.00-17.00

Familjecentralen Säffles konferensrum

10 april kl 13.00-17.00

12 juni kl 13.00-17.00

Anmälan till benita.i.vonessen@regionvarmland.se (barnmorska)

eller marie.danielsson@regionvarmland.se (BHV-sjuksköterska)

Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjölk

Information om hur bröstmjölksproduktionen stoppas utan läkemedel.

[INF-24722 Råd till dig som vill stoppa produktionen av bröstmjölk](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjölk

[RUT-20838 Handmjölkning hos gravida med diabetes](#)

Bröstkomplikationer i samband med amning

Vi använder Stockholms läns vårdprogram. Den finns att ladda ner via länk:

[Bröstkomplikationer i samband med amning \(kunskapsstodforvardgivare.se\)](#)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av CMHV och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

Centrala mödrahälsovården anordnar eller stöder:

* Amning, stöd i amningsstarten

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

Motiverande samtal, [Utbildningsplattformen](#)

I nuläget är det inga inplanerade MI-utbildningar, då de inte anses som verksamhetskritiska och utifrån regionens ekonomiska läge inte erbjuds nu. Vi hoppas att utbildningen kommer att starta igen till hösten eller i början av 2026.

Kommande utbildningar

September Yrkesträffar

22/9 alt 24/9 alt 25/9, gruppindelning skickas ut under våren

Oktober Högriskobstetrik

22 oktober, Morbrors Ådra, heldag
Inbjudan kommer

November Digital utbildning - Vitt snus

12 november, 13-16, digitalt via teams

Föräldraskapsstöd

26 november, heldag, Morbrors Ådra